

Antibiotikaforbruk i Norge – når vi de nasjonale målene?

Data fra Reseptregisteret og Grossistbasert legemiddelstatistikk

Olaug Fenne, Kari Husabø, Sissel Torheim, Hege S. Blix, Kari Furu. Avdeling for legemiddelepidemiologi, Folkehelseinstituttet, P.b. 4404 Nydalen, 0403 Oslo

Bakgrunn

Antibiotikaresistens er et alvorlig og voksende problem over hele verden. Nasjonal strategi mot antibiotikaresistens 2015–2020¹ og Handlingsplanen mot antibiotikaresistens i helsetjenesten² fastsetter konkrete mål for reduksjon av antibiotikaforbruk. Reseptregisteret og Grossistbasert legemiddelstatistikk er sentrale datakilder til kunnskap om bruk av antibiotika i den norske befolkningen.

Formål

Studere utviklingen i bruk av antibiotika i Norge, sett i lys av de konkrete målene i Nasjonal strategi mot antibiotikaresistens. Målene inkluderer 30 prosent reduksjon i antibiotikaforbruk (målt i DDD/1000 innbyggere/døgn (DDD)) innen 2020 sammenlignet med 2012, samt en gjennomsnittlig reduksjon i antibiotikaforskrivning fra 450 resepter (i 2012) til 250 resepter/1000 innbyggere/år.

Metode

Bearbeidelse av data fra Reseptregisteret og Grossistbasert legemiddelstatistikk. Reseptregisteret inneholder komplett informasjon om alle legemidler som er utlevert etter resept fra apotek fra 2004. Grossistbasert legemiddelstatistikk omfatter alt salg av reseptfrie og reseptbelagte legemidler fra grossist.

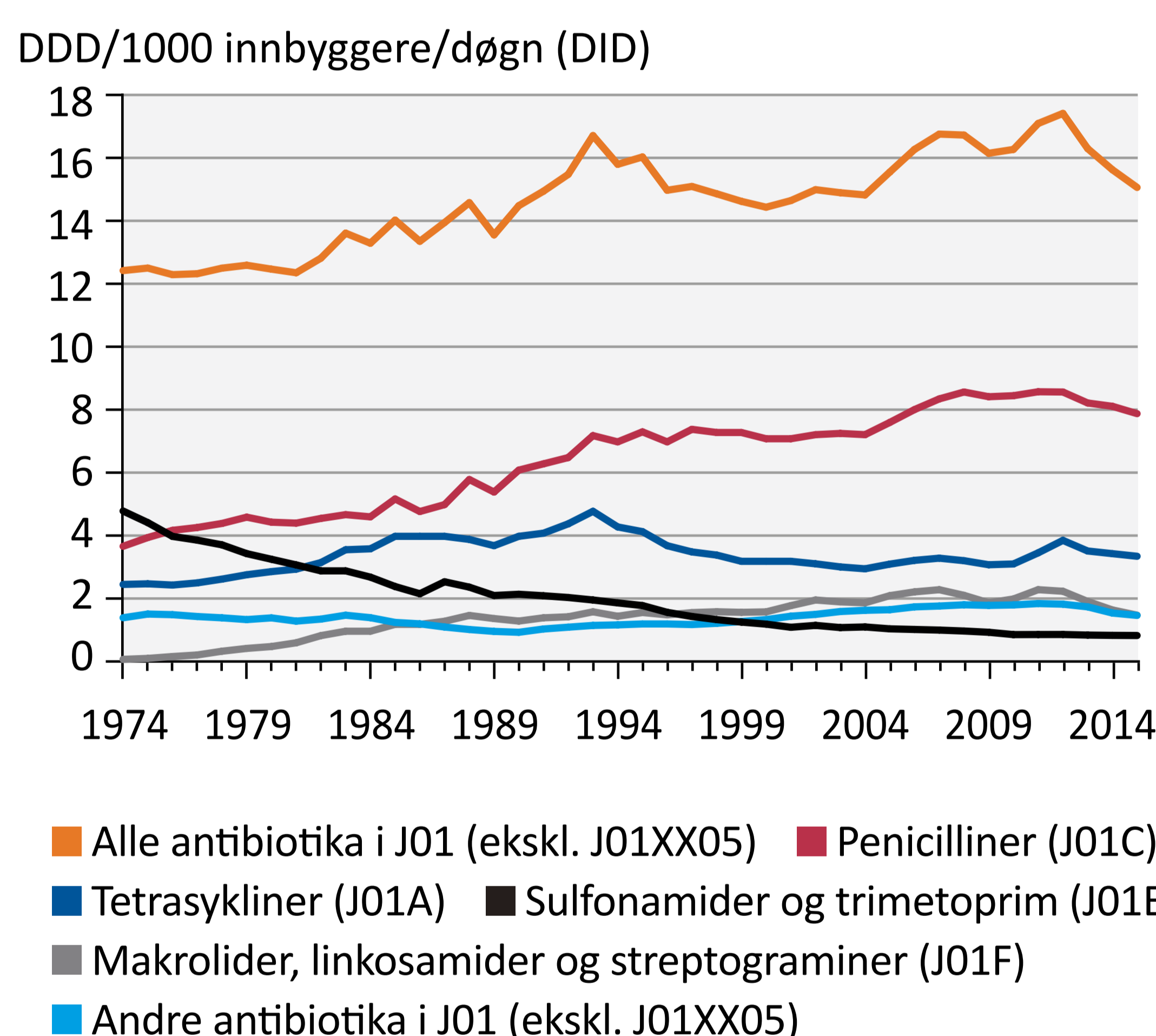
Konklusjon

Data fra Reseptregisteret og Grossistbasert legemiddelstatistikk viser at det har vært en reduksjon i antibiotikaforbruket i Norge de siste årene, men det må en større årlig reduksjon til for å nå målene i strategien innen 2020. Dette vil kreve en økt og mer målrettet nasjonal innsats for å redusere antibiotikaforbruket. Gjennomføring av tiltakene i handlingsplanen bør prioriteres.

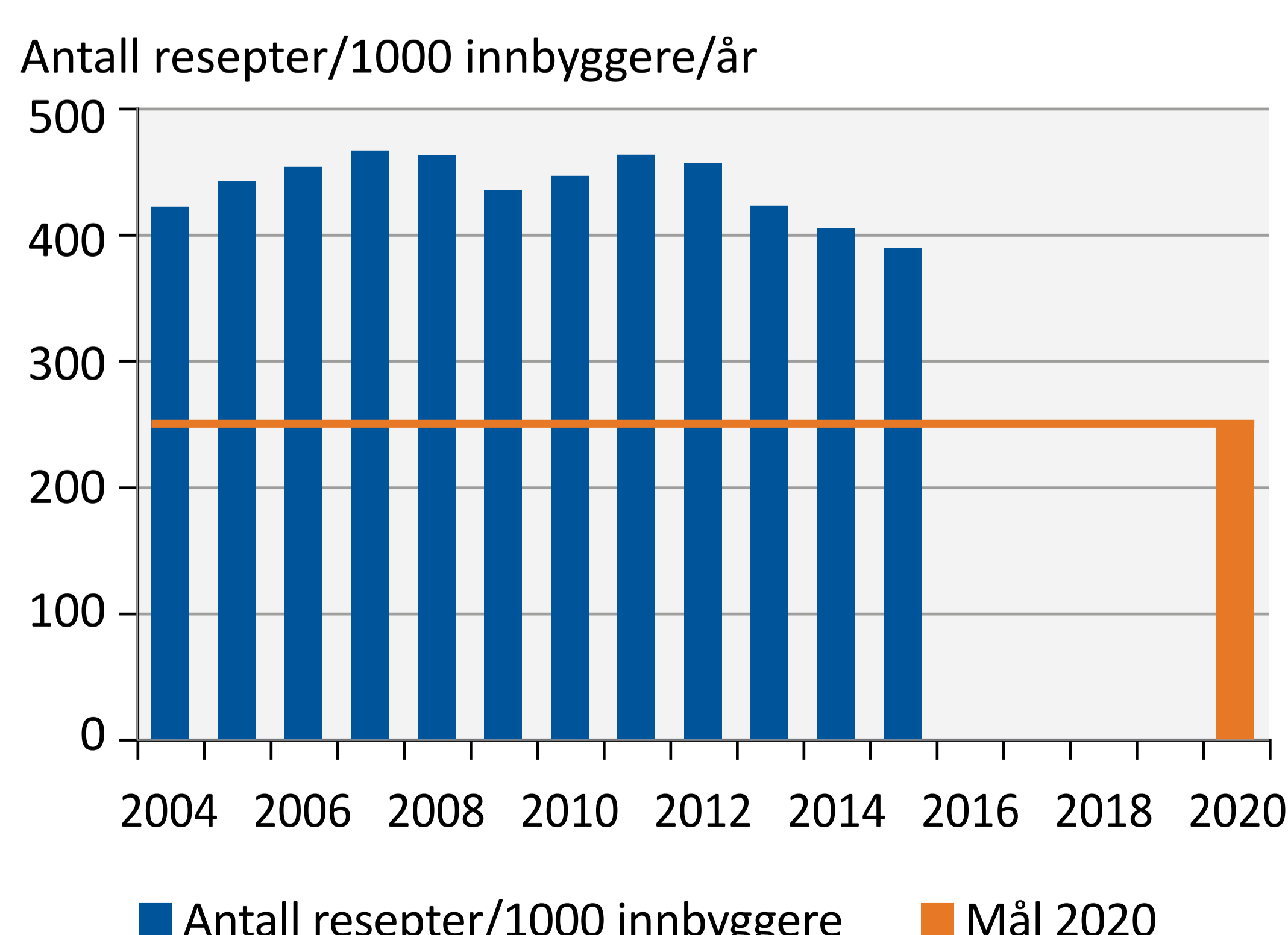
Resultat

Forbruket av antibiotika (ATC-kode J01 ekskl. metenamin (J01XX05)) økte fra 14,5 DDD i år 2000 til 17,4 DDD i 2012, men ble redusert til 15,1 i 2015, en nedgang på 13,5 % sammenlignet med 2012 (fig. 1). Andelen smal-spektrert antibiotika har vært synkende siden 2005 og utgjorde i 2015 26 % av totalforbruket (fig. 2). Antall resepter/1000 innbyggere/år er redusert fra ca. 450 i 2012 til ca. 390 i 2015 (fig. 3). I Norge fikk 22 % av befolkningen utlevert antibiotika fra apotek i 2015. Det er stor variasjon i bruken av antibiotika mellom Norges kommuner, fra 33 % i kommunen med høyest andel til 6 % i kommunen med lavest andel (fig. 4).

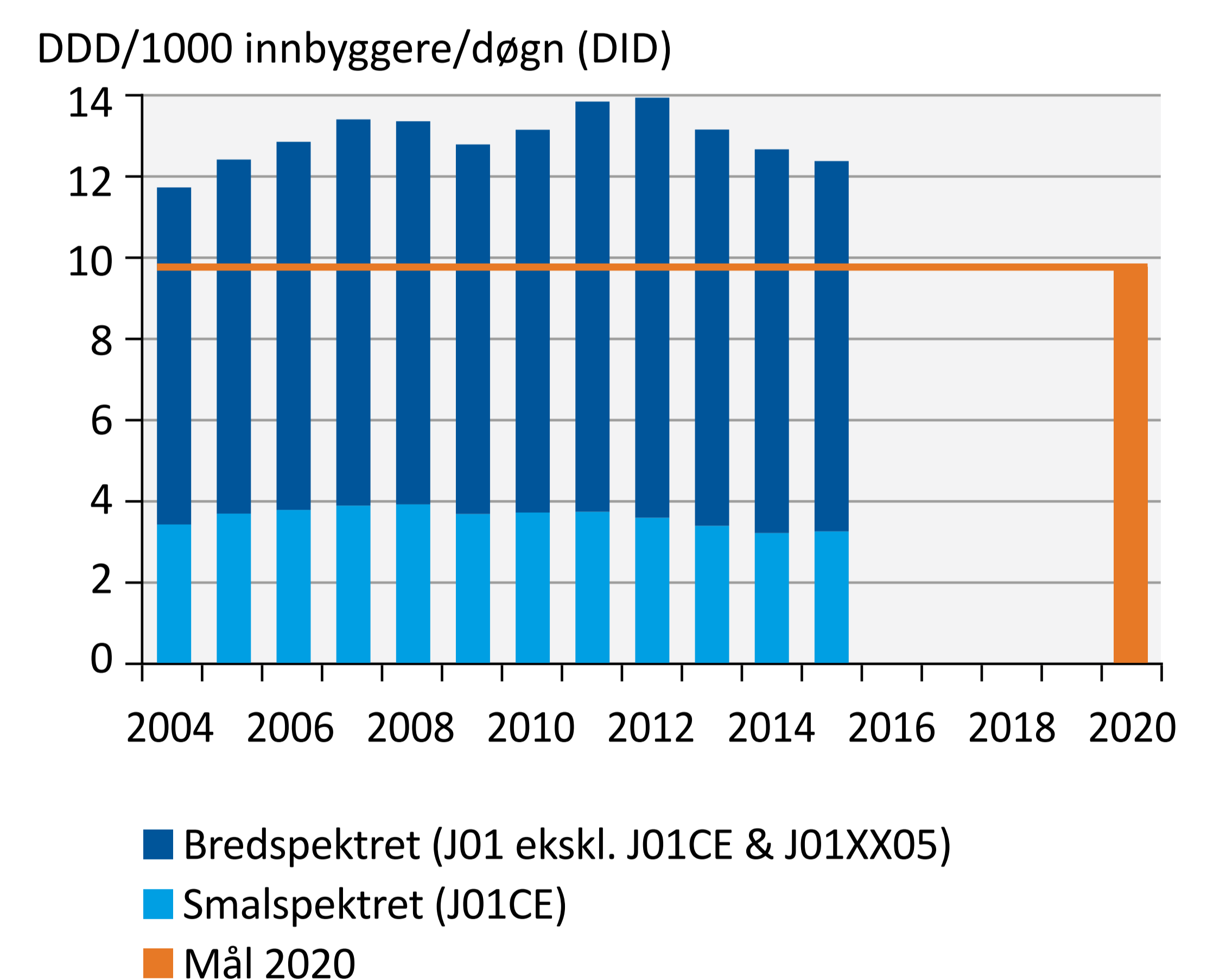
Figur 1. Utvikling i forbruk av antibiotika i perioden 1974–2015. Kilde: Grossistbasert legemiddelstatistikk

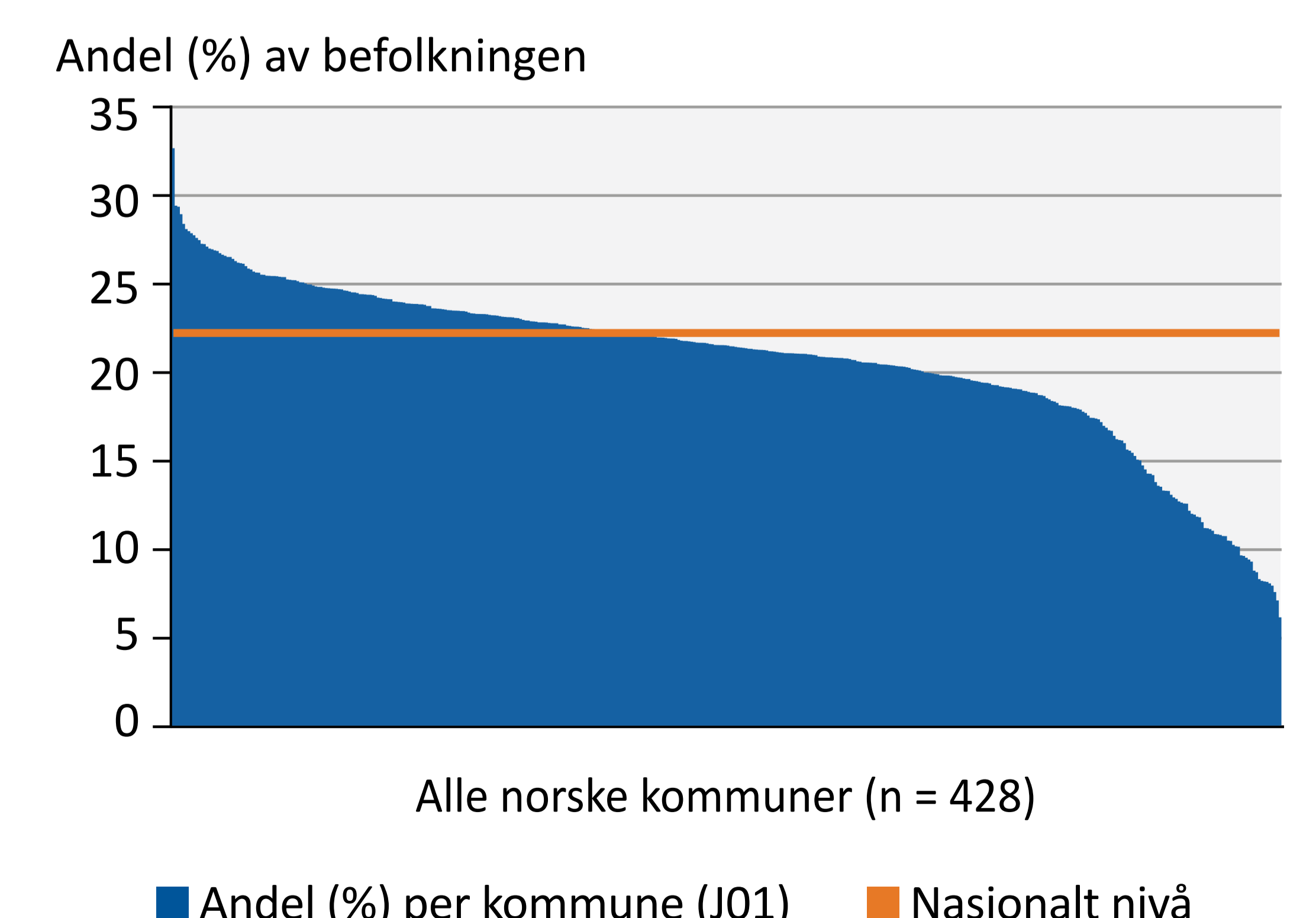
Figur 3. Antall antibiotikaresepter per 1000 innbyggere i perioden 2004 - 2015, samt antibiotikastrategiens mål for 2020. Kilde: Reseptregisteret

Figur 2. Forbruk av antibiotika, samt antibiotikastrategiens mål for 2020. Kilde: Reseptregisteret

Figur 4. Andel (%) av kommunens befolkning som fikk minst én utlevering med antibiotika (ATC-kode J01) i 2015. Hver kommune er representert av en blå søyle. Den oransje linjen er andelen nasjonalt. Kilde: Reseptregisteret

¹ Nasjonal strategi mot antibiotikaresistens 2015–2020, utgitt av Helse- og omsorgsdepartementet juni 2015

² Handlingsplanen mot antibiotikaresistens i helsetjenesten, utgitt av Helse- og omsorgsdepartementet desember 2015